

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pre septembra:
Dumineca și Joiua. — Prenumeratia se face in Sabiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu banii gata prin serisori francate, adresate către espeditura. Pretul prenumeratii pe anu Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 5.

ANULU XXII.

Sabiu, in 17|29 Ianuariu 1874.

Nr. cons. 1299/873.

Principatului Parinti Protopopii și Administratori Protopopeschi, și Cinstitei Preotimi din arhidiecesa!

Inaltul ministeriu reg. lung. de culte și instrucțiune publică prin emisulu seu din 6 Decembrie a. c. Nr. 30,864 luându ansa din intemplare, ca unu romano-catholicu din propri'a sea auctoritate a disposu, că unu omu, reposat in colera, să se desgrăde, să fără concediu dela jurisdictiunea competenta să se înormenteze într'altu locu, — pentru curmarea ataror siburi in venitoru a binevoită a ordină, cumea in privint'a desgropării și translocării cadavrelor, pâna la alta orendoiile are valore disponiunea facuta de presidiul consiliului locotitorialu al Ungariei, la 19 Iuliu 1865 Nr. 57,869 carea prin ordinationea inaltului ministeriu reg. ung. de interne din 4 Iuliu 1869 Nr. 11230 s'a extinsu și asupr'a Ardé-lui, — dupa carea :

1. Concediul la desgroparea și translocarea cadavrelor se poate dă numai in casuri demne de a se luă in socotintia, cum este, d. e. pentru de a se asiedă in cripta familiară ;

2. Numai pentru individi, cari au murit cu mōrte naturale, și nu prin morburi lipiciose, in care casu la darea concediului se recere atestatul medicului jurisdictiunei respective, ca din privintia politiale — sanitaria nu subverséza nici o pedeca ;

3. Desgroparea cadavrului se efectuește in tōta liniscea pro lāngă supravegherea jurisdictiunei politice cu intervenirea medicului și strict'a observare a normativelor medico-politiale ;

4. La desgroparea și transportarea cadavrelor se cere și atestatul jurisdictiunei bisericesci, ca in contra acestei dispozitioni din partea bisericei pedeca nu subverséza.

5. Transportarea cadavrului e permisa numai in sieri duplo, inchis u hermetice, sub conducerea unui individu providu cu concessiunea de transportare.

6. Concediul pentru desgroparea și transportarea cadavrului pro teritoriul ac-tui-asi comitat, dintr'un cercu intr'altul lui da respectivul pretore ; dintr'un comitat ori districtu intr'altul, séu intr'un oras libera regescu — Universitatea comitatensă séu cea districtuale ; din orasiele libere regesci in vre-unu comitat, districtu séu altu oras libera regescu, lu ia senatul orasienescu dupa formul'a prescrisa ; iera guvernul si resvera a dă singuru acést'a concessiune numai atunci, cându cadavrul desgropat e a se transporta in strainatate.

Deci acestea dispozitioni mai inalte se impartasesc intregei nostre preotimi spre strict'a observare si acomodare in casuri obveniente.

Sabiu, din siedint'a consistoriale tienuta in 28 Decembrie 1873.

Procopiu Ivacicovicu m/p.
Archiepiscopu și Metropolitu.

Présant'a Sea P. Eppu alu Caran-sbesiul Ioanu Popas u a plecatu Marti cu trenulu de sér'a cătra dieces'a sea.

Présant'a Sea P. Eppu alu Aradu-loi Mironu Romanu a plecatu eri cu trenulu de sér'a cătra dieces'a sea.

și ce cere și cum crede celu ce are sa se chirotonescă, respunde eu simvolulu credintiei cu o confessione despre dñeirea lui Iis. Chsu și despre valoarea celor siepte concilie ecumenice celor de alocurea, și a traditionei și in fine cu juramentul carele este scrisu și subscrisu de celu ce se chirotonesce și pre care lu predă Metropolitului in mâna spre a se pastră in archivul metropolitanu.

Seversindu-se tōte aceste chirotonindul se duce și sta inaintea iconei lui Iisusu Chsu și se incepe să liturgia. Dupa cantarea „Sânto Dñeule“ se introduce pre usile imperatesci de protosincel și archidiaconu in altariu și pâna se cântă tropariele „Marie tie“, și „Isai'a dantiquesce“ incungiuo să măsa de trei ori, apoi ingenunchia inaintea stei mese sub evangeli'a tienuta de archierei deschisa asupr'a capului celui ce se chirotonesce și Metropolitulu rostescu cu voce inalta rugaciunea punerei mâinilor. Indata dupa acest'a urmăza imbracarea cu sacosu cu omoforu și cu mitr'a. La finea liturghiei se imbracă nou săntitulu de către cei-lalți archierei in manhi'a episcopescă și i se dede cărja pastoreasca. In momentulu acest'a Escel. Sea P. Metropolitu a fostu stătu de miscata incătu a eruptu in lacrimi.

Investitu cu aceste rostă nou săntitulu o cuventare fortecorespondiatória accentuando ca sarcina ce o primește asupr'a sea și s'a usiurat prin restituirea constitutiunei canonice bisericesci carea avemu sa o multiamu neuitaverului Metropolit repausatu Andrei bar. de Siagun'a, acelu barbatu cărele a facutu atât'a pentru biserica gr. or. româna. Mai e multu de facutu ; cu zelul și cu alipire către biserica se poate face. Multimesc in fine archiereilor consacratori și i rōga pre viitoru sa sia cu iubire fratișca către densulu. Aceste suntu trusurile momentose ale consacrării.

Indata dupa liturghia o deputatiune numerosă in corpore s'a dusu și a gratulat noului Eppu.

La unuprandiu splendidu dato de Escel. Sea Arch episcopulu și Metropolitulu nostru Procopiu se radicara unu sru frumosu de toaste, dintre cari amintim speclale pre celu alu Escel. Sele pentru Maj. Sea Imp. și Regele și cas'a domnitoria; pentru confratele seu Episcopulu Cărăsbesiul Ioanu Popasu și apoi pentru nou săntitulu Eppu alu Aradului Mironu Romanu ; pre celu alu II. Sele P. Episcopu alu Aradului pentru Escel. Sea Présantitulu Metropolitulu, alu P. Vicariu archeișcopescu Nicolau Popa pentru metropolia nostra. Forte frumosu și-a introdusu toastulu seu P. Protopresbiteru alu Sighișorei venerabilulu caruntu Zaharia Boiu. Densulu purcese dela copilaria densului in carea noii nu cetează cine-va sa cugete la lucruri de aele cari astadi suntu o realitate. Multi aru fi doritul sa ajunga și sa văda cu ochii cele ce le vedu ochii nostri. Dñeiu l'a invrednicu se văda reînfințiandu-se metropolia și eppiele sufragane și esercindu-si metropolia constitutiunea ei acolo unde mai inainte nu era nimică. Trece apoi la presentu si asta ca si acum suntu unele disparitati in sinulu metropoliei nostra, le asemenea inşa cu cele de pre tempulu ierarchilor bisericei nostra Vasiliu Ioanu și Grigoriu, a căroru serbare o serbămu in 30 Ianuariu. De si n'amă ajunsu inca aceea serbatore doresce că noi sa o serbămu astadi si precum atunci la aretarea celor trei ierarchi asi și acum la cea a acestor trei ierarchi sa dispara ori-ce diversitate de pareri si sa sim-

tră celealte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.

Inseratul se platește pentru întâia ora cu 7 cr. si urmă, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

toti numai membrii unei metropolie gr. or. române. Cându ni aru iertă spotiul amu mai aminti si de alte toaste. Atât'a incă, ca toti șpăli erau animati de cea mai invederata bucuria pentru seversirea acestui actu mare in biserica nostra.

Resultatul alegerilor pentru parlamentul germanu, pare, pré putinu satisfacator u d-lui D. Bismark, déca se va examina bine diferite nuanțe din cari facu parte noii alesi și chiaru membrii majorității guvernului.

„Le Siecle“ vorbindu de aceste alegeri se exprima astfelu : „d. de Bismark a intempiat o oposiție care nu se poate manifesta nici in alegerile dela 1867, a două di dupa Sadova, nici in 1870, in tempul resbelului cu Francia. Gazeta de Frankfurt dice cu șase care aparțin de ratiune, ca cancelariul are, fără indoială, și de astă data majoritate ; dar ca, déca miscarea liberală se va continua, in trei ani, să aru pută gasi deordona.“

„Le Danube“ are aceia si opinione in privint'a acestor alegeri.

Din scirile publicate de diare, dīce foi a vienesa, reese ca ultramontani au castigat 29 locuri și socialisti democratii 10. Pana aci numerul nationalilor se urca la 217 și acela alu antinationalilor la 114. Cateva balotajuri voru modifica probabil acestu rezultat precum urmăza : 237 nationali și 140 antinationali. Cum se vede dara, oposiția a crescutu in molu simtitoriu ?

Independintia Belgica, vede și densa lucrurile suptu acelasiu aspectu : „Sucesele electorale ale democratilor — socialisti in Prusia, dice fă'a Belgiana, au causat șase care surprindere. Se astăpta, este adeverat, ca aceasta partida se aiba majoritate in șase care centruri industriale, dar nu se vede fără indiferentia ca chiaru capital'a Germanie, se aléga pre mandatarii ei din rendurile partitelor celor mai inaintate.

Partit'a liberale va face bine dara se nu adormă pre o falsa securitate. Majoritatea ce conserva in parlamentu numai este asi și imputore pentru a-i procură triumfuri facile. Luptele voru fi ardioare, invinsurate și sesiunea va fi laboriosa și fecunda in incidente.“

Apoi, arătându ca in Bavaria influintia clericala a crescutu, „Independint'a“ adauge : „Resultatul a fostu desastruos pentru partita liberală ; ea avea in 1871 din 48, 30 locuri in parlamentu ; astazi abia are 16 17. Socialistii internaționali au datu proba de aceiasi disciplina că și clericalii : ei au oferit, in centrurile industriale, unanimitatea glasurilor loru candidatilor asociatiunie.

„Alegeriele actuale dara au alterat adencu situatiunea Bavariei, in privint'a relatiunilor sole cu imperiul : ele aru pută chiaru se produca o reactiune asupr'a politicii interiore a acestui statu.

Inarmarea generale se introduce si in Russia. Ea intra in-viētia cu prim'a fanariu cal. v. Toti barbatii suntu datori a milită, fără de a se pute substitui prin altii că pâna acum. Tempulu de servitul este cinci-spre-dieci ani pentru tropole de pre uscatu, din cari siese ani cu armă permanentă.

Diefa Ungariei.

B.-Pest'a 22 Ianuariu n. 1874 (Cas'a representantilor.) Dupa deschiderea siedintiei la 10 șase si autenticarea protocolului din siedint'a ultima, presedintele Bittó anuncie unele petiții indreptate către parlamentu din partea iurisdictiunilor. Acestea impreuna cu petițiile private presentate de los. Pólyay, I. Paczolay, Ernst Dulovici, Ach. Beöthy, los. Boltizsár, Lud. Csernatonay, D. Szalacsy, se preda comisiunei petitionari.

Deputatul Croatiu Derencinu si-a prezentat mandatul seu, care se predă comisiunei verificătoare permanente.

Lud. Csernaton y îndrepta către ministrul presedinte urmatoreea interpellatione:

In 11 Ianuariu s'a implitu anul, cându amu îndreptat către guvernul intrebarea, ca elu aplecatu a presentă unu proiectu de lege referitoriu la modificarea articolului de lege V. din 1848 (legea electorale) in unu tempu, in care o considerare matura și o discussiune mai detaiata asupr'a aceluia se pare a mai fi posibila. Atunci mi s'a respunsu, ca regimul se occupa cu acestu obiectu, ca va presentă proiectul de lege indata ce va fi gal'a si la tota intemplarea in unu tempu, care concede o desbatere meritória. Totusi noua lege electorală nu s'a presentat inca pâna astazi, deci intrebua pre onoratulu domnului ministru presedinte, cându cugeta d-sea ca vomu ajunge in acel stadiu, in care protectul de lege asupr'a dispusetiunilor de alegere se poate prezenta la tempulu seu?

Oratorul mai atinge si posibilitatea, ca in celu mai aproape tempu o alegere nouă aru puté si posibila. Aru si forte reu, cându si acesta alegere aru trebuui sa se execute dupa legea electorală vechia.

Legislatiunea din 1848 a insemnatu principiile mari, dupa cari avemu de a procede; detauriile necesarie pentru practice nu le-a pututu elabora cu fundamentalitate corespondientă; si legea electorale din 1848 e manea; oratorul in urmă a cestor'a röga regimul, de a face dispusetiuni celu putiu in privint'e listelor electorali permanenti contr'a corrumperilor si sforțărilor si cu privire la incompatibilitate.

Ministrul presedinte Sláv y responde, ca proiectul de lege din cestiu n'a ajunsu pâna acum la discussiune si acesta in parte se probéza si prin aceea, ca dela tempul, in care onoratul domnū deputatul a îndreptat cătra mine intrebarea sea, au intrevenu atari evenimente, cari au impinsu indereturu acestu obiectu. De atunci proiectul de lege e gal'a si acceptă revisionea din urma.

Se va si presentă inaintea casei in celu mai aproape tempu. Cându va fi on. casa in stare, a-lu discută, acesta nici eu nici altul nu poate sa scie. S'a accentuat adeseori, ca cas'a trebuie mai intâi sa reguleze starea financiale si sa se ocupe cu alte obiecte numai intratât'a, incâtul ii permite obiectului intâiui numit. Prin regim discussiunea legei nouă electorale nu se va prorogă.

L. Csernaton y luandu spre sciuntia responsulu ministeriului presedinte obseva, ca cas'a cum nu se occupa cu cestiu financială si déca regimul aru dechiară, ca voiesce sa vîda cătu mai curerndu proiectul legei electorale rezolvit, laru si resolvă.

Cas'a ia responsulu ministrului presedinte spre sciuntia.

Dupa acesta deputatulu Babesiu îndrepta ministrului de interne interpellatione ce urmedea:

Oncrată casa! Voju se îndreptu către d-lo ministru de interne o intrebare, relativa la alegerea din Panciov'a, (Voci: "Sa audim!") si propriu in privint'a scandalelor intemplete acolo, (O voci din drépt'a: "voi a-ti facutu scandalul!"; strigări din drépt'a: "Ve cunoscem!")

Interpellationea mea este asă dicendu numai o completare a celei presentate aci sambat'a trecuta, si mai alesu a responsului duii ministrului de interne. S'a diso, ca fatia cu cele pretrecute acolo — s'a ordinat investigatione. (Voci: "foste bine!") Eu inca tienu, ca e cu cale, dara — totu de o data cugetu, ca e pre pucinu; eu dorescu mai multu, (strigări din drépt'a: "Si noi! — Trebuie inchis!") si de aceea ceru atentiuonă onoratei case.

Onorabilulu d-na ministru a presentat in responsulu seu totu felul de denunciatuni contr'a unei partite, si anume contra partitei serbe seu nationali de acolo; elu a insirat totu felul de cause si date, si inca si de acelea de cari — celu potiu eu — nasi si adusu nici decâtul nainte, caci le tienu de absurde.

Asi, intre altele, dise d-lu ministru, ca acolo s'ar si dusu chiaru si unu

seu mai multi deputati, din cari unul sa se si geratu pre sine de emisariu imperatescu, ("Sa audim!") si ca acel'a, prin o atare apucatura, a sedusu poporul, l'a desfacutu adeca de partita governului. Ce e dreptu, dlu ministru n'a spuso dupa nume pre acelu deputatu, (Strigări din drépt'a: "Lu cunoscem!") foile gubernamentali inse l'au nomit, si adeca ele disera, ca aru si fostu neosemnat'a mea persóna. (Voci din drépt'a: "Asi e!")

Prin acesta mi-s'a descoperit u mie o mare taina, pre carea eu n'o poteam intielegi nici de cătu, — aceea adeca, ca ce a fostu caușa de cătu ce amu pusu piorulu in acelu tienutu, indata amu si fostu primitu intre armati. (Strigări din drépt'a: "Forte bine! Sa audim!") Se poate ca a fostu bine si la locul seu, dura eu nici n'amu "dissu" ca a fostu reu. Eu asiă-dara nomai decâtul amu fostu primitu intre armati si in totu locul me incoungurara comisari de politia si securitate. (Strigări din drépt'a: "Forte bine!") Asi se fia; inse: "Hodie mihi, cras tibi."

Dara — mi s'a descoperit u prin acesta unu arcanu si mai nestrabatutu pentru mine, intr'o intemplare despre care amintesc o alta făia gubernamentale printre corespondintă originale, acel'a adeca ca poporul numai decâtul a cadiutu in genunchi inaintea mea!

Acum intielegu! D'apoi cum se nucada la pamentu poporul românui naintea unui tramesu alu Imperatului?! — De alto-mintrelea eu nu sciu nimic'a despre acestea si marturisescu, ca suntu scorriture forte necalite. Me miru numai de domnulu ministru de interne, ca n'a pricoputu, cum o atare presupunere contine celu mai eclatante testimoniu de paupertate chiaru pentru regim. Este o adeverate baljocura si unu testimoniu de paupertate chiaru si numai a presupune, ca e posibile, a desbină poporul de unu regim, — care guvernédia de 8 ani si care dispune de tota poterea si autoritatea — si a face, ca poporul sa-lu uite si parescesca — in data ce cine-va, séu elu insusi, séu prin altul i sioptesce, cum-e elu e tramsu de Imperatulu (Aprobări in stâng'a estrema.)

De alto-mintrelea si o alta aparitiune intaresce cea ce dice, si carea totu odata aréta, cătu de absurde suntu atari nascocituri. Se respindise adeca, era foile de aci si publicara, ca alegatorilor s'a intredisu stégolu negru-galbenu. Partit'a nationale crediu, si de aceea nici nu venia la locul de alegere cu atare standarde; se presentă inse cu standarde negre-galbene partita gubernamentale. Si — cugeta dora onorat'a casa, ca prin acesta s'a potutu atrage macaru unu singuru alegatoriu din acelu popor, tienutu de prostu? — Nu; pentru flamur'a negra galbena, din partit'a națiunale, n'a trecutu la cealalta chiaru nici unu alegatoriu. Nu mai folosescu nimic'u atari farmecature!

Alt'a este deci realitatea; este aceea ca guvernul a pasit in acestu tienutu că partida si cu forța a cercutu sa-si creiedie partita gubernamentale, acolo, unde atare nu esista, ci este numai opusetiune. Déca m'aru intrebă cine-va, ca de ce este acolo opusetiune, i-asi responde simplu — din aceeași caușa din care in poporul magiaru — asiă dicendu — pretotindenea e mai numai opusetiune, si totu din aceea, din care in Dunapatai si Solnocu nu e nici pomana de partida gubernamentale. Acesta e caușa si aci, si de aceea — caușa nu trebuie cercata altu unde-va.

Ei nu iau in name de reu regimului, ca a cercutu sa-si creiedie scolo partita, dera voiesce sa se examine, ca ce felu de midilice a aplicat u regimul pentru ajungerea scopolui seu? —

Gouverniul a abusat de autoritatile de diosu, intrebuintandu-le că de cortesi, bă inca a mersu si mai departe, ingagindu de cortesi si pre unu capu bisericescu. Acesta a luatu asupra-si cortesi a numai pre lângă anumite condiții, cari i se si acordara, desi suntu de acelea, pre cari regimul le reproba aici in camera, precum e îndreptatirea egale a naționalităților.

S'a intemplatu inse si altu-ceva. Aceasta capu ecclasticu, in acestu actu politicu, adresă o pastorală tuturor comunilor bisericesci; dura totu densulu sciù, ca no va folosi nimicu acesta si de acea insusi elu, carele cunosc ea poporul, presentă lumii pre candidatulu gubernamental de opusetiunalu. Din acesta inca se vede, ca guvernul n'a potutu calcula acolo pre vr'unu radimul de partita, si ca partita gubernamentală, numai fortata, poté sa fia. Déca avea regulu prudentia se puna acolo unu candidatul moderat opusetiunal, atunci poté se răesa cu elu, pre lângă delaturarea a ori-ce abusuri.

Regimul iose urmă contrariul si inca in o atare mesura, incâtul tota provocarea la lego erau in deserto. Ori căru ampliatu te adresai, "ti-respond", ca elu nu poate se procedă dupa lego, deoarece elu are — mandate, cari e datoriu sa le execute. Autoritatile politice escortau pre alegatori si nu li iertau a merge la locul de alegere pre unde voiau ei, ci ii siliu se mergă cu ele la oalta; dura pentru acea totusi votau cu opusetiunea. Dicu, ca eu a-si fi abatutu pre alegatori. Dapoi cum se potă asta, cându alegatori, cei mai multi, venia la mine numai dupa votisare, si asiă nu avui nici ocazie, fiindu impecatul a vorbi cu ei nainte de alegere.

De alta parte e dreptu, ca au fostu acolo cortesi, cortesi gubernamentali, cari promiseră bani imprumutu, cu camete mici căte pre 10 ani; chiaru si pamenturi si ritori se primisera. Tote acestea se potu documenta. (Contr'a dicere in drépt'a)

Onorabilulu d-na ministru a vorbitu si de alungari politiali. Relativu la acesta mi voiu luă libertatea sa-i presentu, pre cale privată, unu protocolu, din care va poté vedé cum au fostu acelăi alungări. Din tote, asiă cugetu, ca se va vedé, cumca regimul a procesu acolo că partita, si anume dlu ministru de interne că capu de partita; iera cele ce ni a impartasito aci guvernul, naturalmente ca ni le-a comunicat dio punctu de vedere de partita si din patima. Chiaru de aceea cugetu, ca — déca e vorba de cercetare, sa fia acesta din punctu de vedere alu justitiei, se fia delaturata ori-ce suspiciune, ca s'ar face in adinsu persecutiune de partita. De aci nu poate si iertatu, ca cercetarea sa se reduca numai asupra unei partii, nu este iertato adeca că regimul sa fia si acusatore, si dispunetoriu de cercetare, si dora chiaru judecatoriu. Forte tare trebuie sa se ferescă de asiă ce-va; de aceea — la acestu punctu se reduce interpellationea mea.

Ei dorescu, on. casa, că cercetarea se fia rigurosa, dura se nu fia ce-va inchisitiune spaniola, si se nu fia din altu punctu de vedere, decâtul numai din acel'a alu lamuririi adevărului. Atunci se va vedé, ca tote impregiurările, — produse pentru a documenta cum ca populatiunea si agitatorii de acolo gravită in afara — nu ajungu nimic'a. Acolo nu e poporul gravitatoriu in strainatate; cu toti gravită incă, si precum nu se poate dice despre curatul poporul magiaru, ca gravită in afara — atunci, cându alege ablegati opusetiunali, chiaru asiă — cugetu ca comite pe catu patrioticu acel'a, carele acusa pre naționalitate — in asemenea casu, ca aru gravită in afara. Numai cătu — si națiunile nemagiare, ce e dreptu, incepu a vedé ca — ce anomalie e aceea, cându aci se sustine unu regim, despre care foile scriu pre tota dñu'a, ca ruinează tiéra, — si de ce felu de majoritate se sustine? — de o majoritate fortata dela naționalitate.

Acesta e reulu, si chiaru de acea — rog pre on. d. ministru si in generale maioritatea, că sa se ferescă de suscipțiuni, caci suscipțiunea e o spadă cu dăoue ascutite, care vatema si pre acel'a ce o intrebuintă adesea fără caușă, in modu nemoral.

Acum mi iau libertate, a ve celi urmatoreea:

Interpellatione:

Acușările redicate pentru agitațiuni nelegale la alegerea din Panciov'a —

fiindu reciproce intre ambele partite, ce au statu acolo facia in facia, si astfelui cercetarea dispusa de on. d. ministru de interne, déca este, că ea se fia dreptu si scutita de patima si de persecutiune din spiritu de partita, trebându se fia publica, nepartială si omnilaterală, intrebă pre on. d. ministru:

Facut'a, si déca a facutu, ce felu de dispusetiuni a facutu in acela privinta? Iera déca n'aru si facutu, este elu plecatu a face acum'a, in modu suplinitoru — dispusetiunile necesari, pentru că cercetarea ce este a se execuțiu, sa fia îndreptata in toate părțile, se fia nepartială si publică, că asiă sa se lansească deplinoul adevăr in ambele părți.

Dupa acesta in cendu la ordinea dilei, cas'a acceptă raportul comisiunei economice asupr'a bugetului casii pre lun'a lui Ianuariu.

Că alu doilea obiectu vine la ordinea dilei proiectul de lege relativ la regularea catastrului contributiunei de pamento.

Referintele comisiunei centrale Benj. Bittó accentua insemnatatea acestui proiectu, care a trebutu sa treaca prin atâta stadii diferite pâna ce a ajunsu inaintea casei. Oratorul espone in detaliu desvoltarea catastrofui dărei de pament in Ungaria si aréta, cum s'a facutu basa de acum a dărei de pamentu pre tempulu provizoriul si cum in urmă pretiurilor pamentului urete si a altor impregiurări si cum aceea no se mai poate întrebuită. Scopulu proiectului din cestiu e: a crea unu catastru regulat si dreptu; deci lu recomanda spre acceptare.

G. Nagy a acceptat dela antevoritoru responsulu motivatul la intrebarea, ca astă se in proiectul de lege principiile fundamentale dupa cari se poate acceptă o regulare dreptă a catastrofui, si despre acesta espunerile referintei nu l'a convinsu. Dela regimul present se acceptă, că sa creeze in locul sistemelui contributiunei de pamentu asediate de contrarii Ungariei, unu altu sistem, care sa corespunda dreptăi si tuturor intreselor tierei, pentru ca numai o proporție sanatosă intre dările directe si indirecte poate intemeia o contributiune salaria. Referitoru la dările indirekte mânile Ungariei suntu legate de tractatul vamalui si comercialu, de aceea se recere o precauție in procedere la stăverirea dărilor directe. Proiectul de lege ce sta inainte nu e altu ce-va, decât o traducere a legii catastrofali din Prussia, ale cărei determinanti nu se potu aplică la noi. A pune dare pre parcela abstragendu dela individu, acesta aru insemnat a legă mânile statului; deci oratorul nu primesce proiectul de lege că baza pentru desbaterea speciale.

L. Corismicii obiectandu antevoritorul dice: Unica base dreptă e venitul curat mediu locului alu obiectului respectiv si paragraful proiectului din cestiu referitor la acesta determina, ca venitul curat se stabilesc dupa diametrul plantării anual, alu pretiului de produse si alu speselor de economisire. Alte mediușe mai sigure nu suntu. In agronomia numai datele diametrali se potu considera de drepte, pentru ca una anu reu se equipară prin altul banu. Déca mai adaugu la semenatura anuale spesele diametrali ale economisirei si a pretiului ce-lu are grăul in tergu, atunci capetăm o base dreptă si corespondența scopolui. Venitul pamentului se desvolta in cindu si treptat si metodelu ce-lu recomanda proiectul, e celu mai bunu. Oratorul primesce proiectul că base la desbaterea speciale, fundu ca acel'a pune capetu anomaliei pre acestu teren si legislativ'a e datoria inca de multu lierei cu acesta dreptate. (Aplausu)

Col. Tisza primește proiectul de base la desbaterea speciale, pentru ca densul nu tiene multe proiecte viile in acesta direcție de corespondență scopolui. Unii recomanda îndreptarea defecelor in măsurarea contributiunei de pament brevi manu, inceps de același aru si posibil numai atunci cându tiéra intrăga n'aru judecă baza de rea si nedreptă. Alții au propus, sa se ia dupa diferitele părți pre-

tiulu cumpărărei, vinderei și alu arendărei și din acestea preturi sa se staverășca baza contribuției de pamant, ceea ce încă nu e acceptabilu, pentru că fluctuația în prețului pamantului în Ungaria e foarte mare, prețul arendărei în 100 casuri de 99 ori reprezentă nu numai venitul ci și capitalul ereditario. Oratorul nu poate primi nici darea comună de venitul că adăus la darea de pamant, pentru că ar fi cea mai mare nedreptate a săpsă darea după venitul asemenea lipsări procentelor.

Atingendu-istoria contribuției de pamant din Anglia oratorul arăta, că acea s'a introdus acolo în tempul celor mai crunte resurse. E de parere că Corismici, că sa nu se atace sergintia e economia ratinale în rezultatele lor.

Proiectul de lege pentru regularea catastrofii se primește de bază la desbaterea speciale. Acea parte a § 1, carea să se sumă de contribuție cu 30 milioane, se respinge cu 84 contra 78 voturi. Opoziția intrăga, partidul lui Ghyczy, frațiunile Senney și Lonyay au votat contra. Senney și Somssich s'a departat dela votare și Lonyay nu s'a prezentat de locu în camera.

Urmându-desbaterea speciale T. Pechy propune în amendamentul său unele modificări, după densusu desfașură Bela Maria și în o cuventare detaliată unu planu financial perfectu si respinge lega intrăga, pentru că densusu tiene orcare contribuție de pamant de totu pericolosă.

Președintele pune la votu testulu §§ 2—3 propus de comisiunea centrale și se primește. Asemenea se primește amendamentul lui Pechy cu o mare majoritate și asiā cele două determinații ale legii, că adăca sa se lipseze sumă anuale a contribuției de pamant cu 30 milioane și percentele de dare sa rămână neschimbate pre unu tempo de 20 ani, au cadiutu. Dupa o discussiune infocata provocată prin propunerile de modificări testuali se primește totu propunerile comisiunii centrale. Pre cându președintele voiesce sa incheie siedintă ministrului Szapáry se radica și respunde la interpellarea lui Babesiu următoarele:

Nu me tienu chiamatul a respondere la toate acele, căte dlu deputatu a atinsu după diaristică partitei guvernului; căci nu potu primi responsabilitatea pentru ele. Primește înse respondere pentru toate acele ce amu desvoltat mai de una di la interpellarea dui Huszár I. Cea ce atunci amu disu, a fostu a nume, cumca mi s'a reportat oficiosu, precum și acum cu parere de reu spunu și areto ca unu membru alu acestei case s'a prezentat in cercu că tremisu impe atescu, in acesta calitate a cautorito prin sate și a agtatu in contră legei și statului. (Larma.) Acéstă suntu silitu a sustinere și astadi, că si atunci, nu că faptă probata, ei că unu reportu ce mi s'a facutu din oficiu, in privintă căruia investigația este in lucrare, care investigație va fi chiamata a aretă, de cădă denunțarea este intemeiată său nu.

Eu, on. Casa, voi tiené de detinția mea ori si cându, de cădă inculparea se va dovedi de neîntemeiată, a face reportu despre acéstă aici; dara dlu deputatu se mi feră, de cădă eu nici atunci, precum nici acum a n'amu avutu cause a du ită despre aretările oficiose; mai verosu că si de atunci mi-ao sositu reporturi, cumca cerecarea constata adeverul aretorilor.

Amu aretori numerose, nu anonime, ci cu subscrisea numelui, cari se oferă, a primi responsabilitatea pentru acele aretori. Dara de altmintrelea, va fi problema investigației a constată adeverul, pre eu 'lo-voiu anunciat casei. (Aprobări vine și lungi.)

Celelalte aduse de dlu deputatu, trebuie să le declaru de ne adeverate.

Eu n'amu datu dregatorilor publici nici o instructiune spre a fi urmată, ca desconsiderarea legii, și dlu deputatu me va deoblegă, de cădă va fi in stare a-mi aretă vre-ună asemenea.

Negu, că a-si fi intrat cu clerusu

in pactari de cortesia; dara și de cădă s'ar fi intemplatu asemenea, acea n'a potutu fi asupră direcției dlu deputatu de mare influență; căci tocmai clerusu au condus cu crucea in frunte poporul, că și la o spedizione crutata — in acea direcție, și a produs agitație.

A disu dlu deputatu, că guvernul a promis bani, pamanturi și rituri. (Strigări din stangă extrema: n'a disu asiā!) — anotăriile stenografsice suntu aci înaintea mea, — (strigări din dréptă: a disu asiā!) — („Albină” face la acestu observarea: noi avisămu la testulu genuino chiaru după stenografia alu interpellanței, carele dovedesc că: n'a disu asiā, ci a disu că cortesii partitei guvernamentale au facutu acele promisiuni, c m se și pote dovedi.) Ministrul continua: Sum necesitat a negă afirmarea dlu deputatu. n'amu potutu promite pamanturi, căci nu-mi suntu la disputa.

Dlu deputatu a vorbitu și de lucruri ce s'a intemplatu, precum, că o parte a alegatorilor s'a escortat la alegere pre alta cale! dara acéstă s'a facutu, pentru că in irritația cea mare, sa nu se intempe conflicte. — Mai departe asemenea — da, a fostu, că dlu ablegat la mai multe ocazii a fostu alungat din comune. (Aprobare in dréptă.) Dara acéstă s'a facutu penitru — mai susu atinsa causa.

Guvernul influintă acelu tenuțu abia de căte-va loni, și asiā — n'a avutu siepta ani de a-si face partita.

Dlu deputatu a disu ea poporul din acea parte nu gravitatea in afara, că este oposiționalu satia de regim. Dara — faptele, flamură cu marcă Serbiei și cunovute din programă citata, dovedescu contrariu. (Asiā e !)

Si acum a vinu la insasi interpellare. Eu tienu că dlu deputatu nu este îndreptatul a se indoii de imparțialitatea investigației, pâna nu va dovedi cu date positive contrariu. De cădă prin care-va funcționarii administrativi se va face vre-unu abusu, dlu ablegat va po'ē face plansore la locul competente și de cădă va află cu oale, totu densusu poate sa cera si in contră mea punerea sub acusa. De asemenea ii stă liberu și lui a se folosi de medilōcele legei, pentru de a-si dovedi afirmația sele.

Aceste măsuri amu dispusu eu in contră acelorui agitație; altele a face n'amu de cugelă astă-data. (Aprobare viu in dréptă.)

Dupa ce dlu Babesiu la responsului ministrului, a facutu nisice reflecții, casă ia spre sciuntia responsului ministrului și siedintă se incheia.

Publicație.

Prin cărea se aduce la cunoștința onorată lui publicu următoriul

ESTRASU

din societele anului civilu 1873, despre cele patru fonduri ale repausatului domnului Ioanu Iugă de Baciu din Brasovu destinate spre scopuri filantropice și scolare.

Suma totală a acelorui fonduri este 25,200 fl. v. a. asediata primo loco in prețului casei, cărea s'a cumpăratu in piță Brasovului nr. 82.

Dupa estrasulu societelelor din 1872, a fostu remasă din venitul predilectorilor fonduri eu finea lui Decembrie acelu anu unu restu in bani parati de . 4026 fl. 96½ cr. la care s'a adaugat in-

teresulu acelorui fonduri
pre anul 1873 cu . 1260 fl. —
și competenția interesului la formandul alu 2-lea fondu alu legatului IV de 6300 fl. pre anul

1873 315 fl. —
apoi interesulu a 5% totu pre anul 1873 la su-

m'a de 3434 fl. 8 cr.
cărea s'a adunat pâna la ultimă Decembrie 1872 la formandul alu 2-lea fondu dela atin-

sul legat cu 171 fl. 70 cr.
Sumă primirei in an. 1873 5773 fl. 66½ cr.

din cărea s'a datu:

1) la destinatiunea legatului I. 105 fl. —

2) " " II. 213 fl. 10 cr. —

3) " " III. 630 fl. —

4) " " IV. 315 fl. —

cu totalu: 1263 fl. 10 cr.

Dupa detragerea dării dela primirea ramâne unu restu de 4510 fl. 56½ cr. carele se tiene:

a) de fondulu legatului II. cu 589 fl. 78½ cr.

b) de formandul alu 2-lea fondu alu legatului IV. cu 3920 fl. 78 cr.

cu totalu: 4510 fl. 56½ cr.

Comitetul administrativu alu fondurilor juganiane.

Brasovu 31 Decembrie 1873.

Damianu Dateo.

I. Florianu.

pre altii Toderutiu etc. etc. sa sciti dara iubitii mei, ca noi la scola nu dicem, nu strigămu, nu chiemămu, nu numim pre nimenea asiā, — ca nu e frumosu! ci pre Ghitia lu strigămu — numim Georgiu, pre Ionita — Nitia etc. Ioanu, pre Toderutiu Teodoru, pre Marinu, ută-utica-lică etc. o numim Maria, pre Safta-saftita-titia etc. Veta etc. Elisabetă, pre Anică-Nică o numim Anna etc. etc. acum esti pre rendu afară dara indata sa veniti ierasi.

Lectiunea II.

Inv. Cum ai disu ea te chiama pre tene? (arata pre Ghitia).

Scol. Pre mene me chiama Ghitia.

Inv. Dara eu cum amu disu ca sa dicem in locu de Ghitia etc. Ionita etc.

Scol. Georgiu Ioanu etc.

Inv. Apoi asiā trebuie sa dici si tu: pre măne me chiama Georgiu—Ioanu etc. audita-ți voi, sciti voi ca suntu nisice serbatori mari numite: Sântul Nicolau, S. Ioanu, S. Georgiu, S. Maria etc. ?

Scol. Amu auditu, eu sciu cându e Stulu Nicolau, și eu sciu cându e Stulu Ioanu, ca umbra popă cu crucea si boțeza, si eu sciu cându e S. Georgiu etc. si eu sciu cându e S. Maria etc. ?

Inv. Spuneti toti semnele pre care cunosceti srbatorile acele! (In felurite locuri suntu felurite obiceiuri, la unele serbatori, pre aceleia cunosceti baletii mai iute si mai bine) vedeti dara ca voi nu a-ti diso: Sântul Nae—lae etc. nici St. Nitia etc. nici St. Ghitia; asiā nu e frumosu! — ci a-ti disu S. Nicolau, Ioanu, Georgiu etc. ca asiā e frumosu, — deci totu-déună asiā sa dicet. Ce amu disu eu acum B N? spune si tu D! si tu P! etc. — bine bunicei mei! acum ascultati, ca ve strigă de pre catalogul meu, iéra voi sa respondeti... cum? cum cum amu disu eu sa respondeti Z? —

— bine, asiā sa respondeti dara aici! dara altu ceva nu v'amu mai spuso, cum sa stati M?

Scol. Ne-ai mai spus sa ne sculamu in piciore, sa stâmu dreptu si sa respondem: aici!

Inv. Bine e! bine! vedu ca voi i cunosceti, dara tu iubitul meu cunosceti pre vre-unu copilu din căti suntu aici? — dice invetiat, cătra unu copilu nou venit, — dara tu bunulu meu? nătătive — priviti preste toti si mi-i spuneți pre cari i cunosceti!

Scol. Eu cunosc pre C. pre E.

pre D pre H etc. etc. si eu cunosc pre I.

pre R. pre S. etc.

Inv. O! O! d'apoi ca voi ve cunosceti unulu pre altulu — unii pre altii etc. bine! bine! me bucuru! si inca, care si inca care pre care ve mai cunosceti?

Scol. Eu mai cunosc inca si pre

D. si pre G. si pre F. etc.

Inv. Eu pre tene N te cunoscu,

dara pre tene cum te chiama?

dara pre tene?

Scol. Pre mine me chiama Ionita

— Ionutiu — Nutiu etc. pre mene me

chiama Ghitia, Celitia, Iae, laitia etc. etc.

Inv. Bine bunicei mei! bine! dara

inca totu mai suntu unii pre cari eu nu

i cunoscu; pre tene te chiama Bucuru

asiā este?

pre tene te chiama?

si pre tene

totu asiā?

Numele teu e Zacharia!

dara teu cum?

*

Luati aminte

ca eu ve strigă acum pre fia-care dupa

numele seu (Invet. strigă catalogul numindu numai numele de botză) acela

care va audi numele seu indata sa se scole

in piciore si stăndu frumosu, cu capulu

si cu trupulu dreptu in susu privindu la

mine sa dica: aici!

Scol. Vomu asculta, acceptându fia-

care sa respondă.

Inv. Ei dara voi a-ti disu ca pre

unii ve chiama Ghitia — pre altii col-

Celitia etc. pre altii Nutiu — Ionutiu —

*

Invetioriul trebuie sa aiba in mănu

o harthia infasurata — incolacita — etc. si

cu acea sa arete căra baieti — daru nici

decum cu nulele — batiu etc. etc.

**) Invet. trebuie sa-si aiba catalogul

seu regulat.

*) Invetioriul trebuie sa aiba in mănu

o harthia infasurata — incolacita — etc. si

cu acea sa arete căra baieti — daru nici

decum cu nulele — batiu etc. etc.

**) Invet. trebuie sa aiba catalogul

seu regulat.

inventiatu ce ni s'au datu" etc. etc. „inchinamune tatalui! si fiului! si săntului ducha!" Aminu.

Acum iubitii mei indată ce ve duceți acasă, întrebati pre parintii voștri, despre acea ce v'amu disu eu! veniti apoi iéra curenț la scola, ca apoi după amédi ve inventiu ce-va frumosu.*)

Lecțiunea III-a

Rogaciunea „Tatalu nostru."

Inv. Iubitii mei! eu vedu pre unii dintre voi, ca acum pâna amu disu rugaciunea, nu au statu frumosu cum trebuie si cu 'mi place mie; deci sa scîti de adi înainte toto-déun'a cându vomu face rugaciunea către Ddieu, trebuie sa stâmu cu picioarele dreptu unulu lângă altulu, trupulu dreptu nu plecatu nici radinatu, capulu radicatu in susu mânile impletite crucisui pentru ca cându ne rugâmu vorbim cu Ddieu, si trebuie sa stâmu frumosu.**)

Acum se vedu care dintre voi scie ceea ce v'amu fostu spusu eu astadi!?

Scol. Eu sciu! si eu! si eu! si eu!

Inv. Spune dara, cum te mai chiama pre tine Ioane cu altu nume?

Scol. Pre mine me mai chiama si Popescu; adeca Ioanu Popescu.

Inv. Dara pre tie cel-a-laltu Ioane cum te mai chiama?

Scol. Si pre mine totu asiá Ioanu Popescu.

Inv. Dara pre tine George cum te mai chiama inca?

Scol. Pre mine me mai chiama inca Popescu.

Inv. Dar' tu cel-a-laltu George mai si altu nume?

Scol. Si pre mine me chiama totu asiá, Puscariu.

Inv. Dara pre tine Bucure, cum te mai chiama?

Scol. Me mai chiama Florescu.

Inv. Dara pre tine cel-a-laltu Bucure totu asiá te chiama?

Scol. Si pre mine totu asiá me chiama, Florescu.

Inv. Dara tu Nicolae mai ai si altu nume inca?

Scol. Eu mai amu inca si numele Popu.

Inv. Dar' tu cel-alaltu Nicolae ce nume mai ai?

Scol. Si eu amu numele Popu.

Inv. Cati dintre voi mai au numele acesta? sa se scóle susu si se spuna!

Scol. Pre mine inca me chiama asiá (dice unulu) si pre mine totu asiá — Popu, — (dice altulu)

Inv. Dar' tu Aureliu mai ai vreuna nume?

Scol. Eu mai amu inca numele Babesiu.

Inv. Dar' pre tine Valeriu cum te mai chiama?

Scol. Pre mine me mai chiama inca si Ratiu.

Inv. Dara pre tine Sevastiene cum te mai chiama?

Scol. Pre mine me mai chiama si Mocioni.

Inv. Spuneti acum toti pre rendu fia-care ce nume mai aveti?

Scol. Pre mine me mai chiama: Popa, — Enescu, Trutia — Gerbacea — Nistoru, Miclea — Baritiu — Cristeanu

*) Pote ca unoră li se va paré materia din o lectiune prea scurta, iéra altoră din contra prealunga; deciamu se aducu de tempuriu la cunoștința on. lectori, ca nici decum nu pretindu că cine-va sa converză chiaru cu aceste cuvinte, nici a se margini pre lângă acestu materialu, ci după impregiurări — fia-care are a se acomodă. Eu aici dau numai unu simplu indreptariu, dela care ori căru — i e iertat — baneșteoriu a se abate.

**) Inventatoriul totu ce inventia pre scolari cu cuventulu, sa-i inventie si cu fapt'a — fiindu intru tôte exemplu viu căci: „verba movent exempla trahunt" nu mai in zadaru i va fi inventatoriului diligint'a chiaru de feru in privint'a instructiunei, déca insusi nu va fi modelu in tôte — dara in tôte afacerile sele; numai asiá potu sa-si ajunga scopulu cu securitate, altmirene nici odată.

— Brancovénu, Aldulénu — Metianu — Mihaltianu Barcianu, Muresianu, Brateanu Cogalnicénu, Boerescu — Florescu, Băilescu Mosioiu — Manoiu, etc. etc.

(Va urmă)

La cestinarea usurei.

(urmare.)

Itali'a, de seculi patri'a artelor si refugiulu sciintelor alu industriei infloritòrie si alu comerciului, acau tiéra, in carea „curge mire si lapte" avendu metale nobile din tôte direcțiunile rosei si din tôte tierile, susere pre lângă tôte acestea de două vécoori de o seracie mare si de unu interosuriu inspaimantatoriu de mare; nicairi in lume n'a inflorit osura asiá că aici si nicariri n'a existat legi mai aspre de osura si nicariri n'a fostu unu cristianismu mai ostensibilu (papismulu) că aici. Aceasta patria a lui Machiavelli si alui Beccaria, dotata cu asiá mari averi dela natura, au suferitii mii de ani de invasionsi inimice si de revoluționi interne necurmate, au suferito de certa nemurilor aristocratice, cari nu voiau sa mai incete, si de a locuitorilor aserviti intre sine, de frecările principiilor contră cetătilor, de domnia tiranica a republicelor comerciale, cari erau incurcate in o lupta continua in afara pentru cucerirea de teritorie nouă comerciali si desbinzate prin lupta patriciilor contra dogilor in intru, — aceasta tiéra au suferitii inainte de tôte de cea mai pusitória pestilentia, carea au biciuinit cându-va omenimea, de papismulu celu tiranicu, care au suplu la sinulu credinciosilor si au inghitit tota bunastarea acestoru omeni nenorociti, asiá incau dieceniele din urma cu tôte evenimentele cele grandiose nu au fostu in stare de a sterge craticele cele vecchi de pre fruntea Italiei frumose libere si unite.

Torci'a, unulu din cele mai mari conglomerate de statu, alu cărei teritoriu se estinde asupra unei părți mari a celor mai mari, a celor mai vechi provincie cultivate si civilizate din cele trei continente (Asi'a mica, bogata dela natura, Eufratul si Tigris, Valea Nilului si vechiul Colchis) granariulu lumei antice si care cuprinde tierile cu auru, e totu „omulu celu bolnavu" intre statele europene, prea misera pentru a trai si muri, cu uou comerciu minimalu, cu o seracie inspaimantatoriu si unu elorodo pentru toti usurarii si aventurarii. Cauzele acesti stări miserabile suntu in prim'a linia domnirea acestei imperatii de una despota neresponsabilu nici inaintea lui Ddieu nici inaintea lumei si că consecintia a acestui despotismu este administrarea satrapilor seu pasilor impilatori si vampiri, pentru ca depindu dela capritiul momentanu alu domnitorului. A dou'a causa o astănu in popismulu si calugari-mulu religiunei de statu islamitice. Islamulu de sine ne-capabilu a progresat si a se indreptă, au produs că si ori-care biserică, carea tende si ajunge a fi predominantă, unu popismu avaru, care consuma totu, cum vedem acăstă si la popismulu Romei. Acăstă biserică de statu (Islamul) are a treia parte din tota posessiunea de pamantu a Turciei in ghiarele „mânei morțe" a sele.

Acesti biserici i s'au concretiuit eschisivu tota instructiunea in scola, carea necontrolata de statu si lasata la liberă dispusetiune a islamilor degenerati aducu cu sine o amortire de spirite si o uscaciune necurabila a „omului bolnavu".

Varietăți.

Esamele de calificare de primăvara la preparandia de statu din Deva in astu anu — si voru luă incepotulu in 30 Martie a. c.

Pentru depunerea acestui esamenu se potu insinuă:

a) Aceia, cari absolventu cursulu preparandiale, s'au ocupat cu inventamentul practicu unulu séu celu multu doi ani;

b) Aceia, cari inainte de emanarea legei au fostu dejă inventatori;

c) Aceia, cari pentru carieră acăsta s'au pregatit privatu.

Doritorii de a depune acestu esamenu, au a se adresă către dlu inspector scolaru Ludovicu Réhi in Deva pâna la 16 Martie a. c. provediindu-si suplicele cu carte de botezu, atestatul despre studiile absolvute, despre activitatea de pâna acum'a precum si despre moralitate.

Deva in 20 Ianuarie 1874

Ioanu Machzser,

direct prep

* * S'a calculat ca prin midilocul tuturor curierilor din lume, circula anualu la trei miliarde de epistole.

In ultimulu anu corespondenti'a primelor natiuni din lume a presentat cîrcele urmatore: Engletera, 808 milioane de scrisori; Statele-unite 531 milioane; Francia 554 milioane; Germania de nord, 348 milioane; Austria 99 milioane; Italia 78 milioane; Spania 72 milioane; Elvetia 45 milioane si Rusia 71 milioane.

Déca tienemu comptu de proporțiune intre populatiunea tierii si epistolele scrise resulta ca in Engleteră de-fia care locuitoru corespunde 25 de epistole; in Elveția 18; in Statele-unite 15; in Germania 9; in Austria 4; in Spania 4; in Francia 10; in Italia 3 si in Rusia 1.

In România dupa constatările directiunii postelor si telegrafelelor in „Darea de săma anuala" a circulat anul acesta 1,282,472 ceea ce aru face o scrisoare de 4 locutori. Prin urmare dara pâna acum abia e România la alu patrulea degetu alu Rusiei in acăstă privintia!

* * Defraudant si ministru condamnat la moarte. Din Persia se audă ca omulu celu mai capace si popularu alu Persiei Myrză Yussuf Cahn fu judecatu la moarte si sentintă a sa si executat. Pre condamnatul si mortulu l'a crescutu Siahulu Persiei cu spesele sale in Parisu. La reintorcerea sea in patria a adus cu sine multe estease din legile franceze, pre cari elu le traduse in limba persica si a inițiatu in modulu acesta unu codice persicu de legi. Codicele acesta l'a datu Siahulu unui comitetu spre opinare; comitetul inse astă ca nu e bine alesu tempulu pentru reforme, caci tocmai atunci domnia lomețea cea mai infiorătoria in Persia. Demandă asiá dara lui Yussuf sa mărgă la Astracanu in Russia si sa cumpere pre banii statului bucate pentru supusii cei espusi fomei. Yussuf s'a dusu la Astracanu, a cumparat bucate dara nu de toti banii căti i s'a fostu incredintat spre scopulu cumpărării. Elu a tinența pentru sine 16,000 tomanu (24,000 taleri). Prin acăstă elu a lasat sa vina moartea asupra multor compatrioti si sei cari putēu fi scutiti deca se cumpără bucate de toti banii. Dupa intorcerea Siahului din Europa audiendu de acăstă inselaciune puse sa se cercetă si in data după constatarea crimei urmă sentintă si execuție.

* * Curagiul de alta data si curagiul de acum. Pliniu celu jude nařea despre o femeie Aria, tipu alu virtutii, carea intenționându-se a i se bolnavi de odata sotiu si uniculu copilu, a caultatua sa si ascunda durerea ce simția pentru unul in fatia celui altu care diacea in o camera deosebita. Copilulu moare dupa seurtu tempu, si mamă lui immormentăza cu tota ceremonia a cuvenita, fără că se spuna sotiu seu acăstă; ba inca, ori de căte ori intră la densul căută sa lasie la pragu orice intristare, si, intrebata fiindu ce mai face copilulu, ea respunde ca este bine. Dara o sără totu asiá de cruda că si aceea care lovise pre copilu, amenintia sa lovăscă si pre barbatul Ariei, Cecina Petru.

Cându barbatulu era aprópe sa moare, Ari'a disperata, luându unu pumnal si strapunse peptulu dicindu: Pete, nu me dore!

Curagiul de alta data!

Anulu ce trecu, o Iulieta, din gradină Rasca, simulându-se ca iubesc pre unu Ebreu grosu la punga, se sgariu putinu esclamandu: sum moarte!

Curagiul de acum!

Cătă diferență intre femeile de alta data si cele de acum:

O virtute? ... O perfidie!

O rana mortală? O sgarietă!

Nu me dore? ... suntu moarte!..

Ari'a forte rare, Iulieta din gradină Rasca a pre tôte stradele!

Raportu comercial.

Sabiu 25 Ianuarie n. Grâu 6 fl. 87 xr. frumos, 6 fl. 53 xr. mestecat, 6 fl. 20 xr. calit. infer; secară 4 fl. 80 xr. pâna 4 fl. 53; orzu — — ; ovesu 1 fl. 67 pâna 1 fl. 40 xr.; cucuruza (porumb) 3 fl. 20 xr.; cartofi 1 fl. 87 xr. galătă austriaca.

Fâna buna 13 fl.; de franele 11 fl.; de pâne alba 10 fl. pâne de casă 9 fl. maj'a.

Lintea 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malaiulu 16 xr. cup'a.

Fenu legatu 1 fl. 15, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 7—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 20 cr. p., de porcă 26 xr. Unsorea 75 xr. pâna la 1 fl. cup'a.

Pest'a 26 Ianuarie.

Negotiu de cereale. Dupa amédi era inca ne-schimbăt si tare; se vendura 5000 galete de ovă cu 2.29 fl. mesură de Vien'a a 50 puncti. Grâul de Banu a fostu cu 7 fl. 40 xr. — 7 fl. 55 xr. maj'a greută calitativa 81; 7 fl. 55 xr. — 8 fl. si 8 fl. 10 maj'a greută calit. 82—86; grâul de Tis'a intre 7 fl. 50 xr. si 8 fl. 25 xr. maj'a greut. equal. 81—86; grâul de Tis'a intre 7 fl. 50 xr. si 8 fl. 40 xr. — 5 fl. 50 xr. maj'a; orzu 4 fl. 5 xr. — 4 fl. 25 xr. maj'a; ovesu 2 fl. 17 1/2 — 2 fl. 20 xr. maj'a; cucuruza de banatu 4 fl. 55 xr. — 4 fl. 60 xr. strainu 4 fl. 45 xr. — 4 fl. 55 xr. maj'a.

Negotiu de efecte. Burs'a a fostu astă din primul anu disponibilă de la 1872 ca punct de schimbăt si prestatii de industria mai cu séma mori si drumuri de strada. Imprumutul drum. de feru ung. se introduce cu 99.50 incheie cu 99.50 cu 1/4 fl. mai multă. Hipotecarele Banacei comerciale pestane cumpărate cu 7.88 româna 7.88. Societatea de creditu fondarui 6 pret. se suira la —

Tergu de septămâna. In 21 Ian. s'au manat in terg. multe vite cornute. Se vendura boi 1652 capete cu 125—560 fl. parechi, vaci 809 parechi cu 95—280 fl. vaci de multi 220 capete, parechi cu 150—440 fl. — oi, parechi cu — carne de vita maj'a cu 27—30 1/2 fl. Tergul de carne de porcă a fostu mediu in decursul septămâni; se vendura 5840 porci cu 32 pâna 36 fl. maj'a de carne; unsoreau cu 40—52 fl. maj'a; slanu cu 36—40 fl. maj'a.

Vară din 24 Ian. In piata de aici s'au cumpărat pretul cu prestatii de la 1872.

Catunul pretul cu cucuruza se urca, elu costa astă 4 fl. 85 cr. galătă si pentru cautaarea cea mare pote sa se urce inca. Mai tardiun pote ca va veni si din Romanii.

Vien'a pâna la 23 Ian. tărturi de bumbac reu cauta, preturile favorabile pentru comparatori.

Olejurile inca au datu in josu.

Unsoreau de porcă in urmă intrebările din afara au statu bine.

Lână de oia a cadiutu in letargia de mai nainze, caușa este fulimentarea atâtului stabilimente.

Bumbacul dupa sciri din Triestu pâna la 23 Ian. se cauta si vine putinu pentru piata, mai mult transitu.